

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, 1. septembra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 99.

Svečana otvoritev jesenskega velesejma ob navzočnosti Nj. Vel. kraljice Marije.

Ob najlepšem vremenu in navzočnosti zastopnikov oblasti in uradov, najrazličnejših predstavnikov naših gospodarskih in kulturnih korporacij in organizacij ter številnih gostov iz cele kraljevine je bil v soboto dopoldne otvorjen jesenski veliki sejem. Vest o prihodu Nj. Vel. kraljice Marije, pa tudi prireditve sama, ki je v resnici izborna uspeha in prekoračila vsako naše pričakovanje, je privabila na sejmski prostor že kmalu po pol 10. uri veliko množico povabljenec. Oblastva in uradi po svojih predstojnikih, občine po svojih županih, organizacije in ustanove po svojih funkcionarjih, vse je bilo zastopano pred velesejmskim uradom v svečanem razpoloženju, pričakujoč prihoda Nj. Vel. kraljice.

Točno ob 10. uri je privozil ob burnem vzklikanju ogromne množice, ki se je zbrala že pred velesejmskim prostorom, dvorni avto z Nj. Vel. kraljico in dvorno damo g. Šverljugovo. Malo pred prihodom Nj. Vel. kraljice se je pripeljal na velesejem adjutant g. podpolkovnik Pogačnik in ordo-nančni častnik g. kapitan Stropnik.

Predsednik velesejma g. Fran Bonač je vročil kraljici krasen šopek cvetlic. Ko je godba odigrala državno himno, je predsednik g. Bonač pozdravil Nj. Vel. kraljico z naslednjimi besedami:

»Vaše Veličanstvo!

Prisrčna radost in sreča nas navdajata, da je blagovolilo Vaše Veličanstvo počastiti našo letošnjo jesensko izložbo s svojo prisotnostjo. Vaša navzočnost daje otvoritvi naše izložbe poseben sijaj in zato prosim Vaše Veličanstvo, da sprejme v imenu predsedstva Ljubljanskega velesejma našo globoko zahvalo za to izredno odlikovanje naše prireditve. Izrekam Vašemu Veličanstvu iskreno najudanejšo dobrodošlico z željo, da najde naša prireditve najvišje priznanje.

Naša letošnja jesenska prireditve je kulturno-gospodarska značaja in stremi za tem, da predloži najširši javnosti prirodne krasote naših krajev, da jo upozna z delom organizacij in institucij, ki pospešujejo tujski promet in gospodarski napredek.

Našim odličnim strokovnjakom, katerih požrtvovalnim sodelovanjem je bila organizirana letošnja razstava, je v izredno zadoščenje, da prisostvuje otvoritvi naše prireditve Vaše Veličanstvo, in zavest, da posveča naš presvitli vladar, viteški kralj Aleksander svojo neumorno skrb in vse delo kulturnemu, gospodarskemu in socialnemu napredku naše ljubljene domovine.

Bog živi Vaše Veličanstvo, Bog živi našega zvišenega pokrovitelja, Njegovo Veličanstvo kralja Aleksandra, Bog živi naš presvitli kraljevski dom!

Zaorili so ponovno burni živio-klici Nj. Vel. kraljici, kralju in kraljevskemu domu.

Nato je pozdravil Nj. Vel. kraljico g. ban dr. Drago Marušič prav prisrčno, poudarjajoč v svojem govoru gospodarski in kulturni pomen letošnje prireditve. Z razstavo hočemo, je poudaril g. ban, pokazati vso spoštljivost in ljubezen do Nj. Vel. kralja, kraljice in vsega kraljevskega doma. Ob

koncu je prosil kraljico, da ji dovoli predstaviti funkcionarje velesejma in razstavnega odbora.

Ob spremstvu g. bana, predsednika velesejma g. Bonača, predsednika razstavnega odbora dr. Marna in drugih odličnih predstavnikov, si je Nj. Vel. kraljica, po formalni otvoritvi, ogledala vse važnejše oddelke letošnje prireditve. Zanimala se je za vsako podrobnost, bila je vidno zadovoljna.

Okoli pol 12. je bila Nj. Vel. kraljica zopet pred velesejmskim uradom, kjer se je ob zvokih državne himne vpisala v zlato knjigo velesejma. Predsednik g. Bonač se je nato s prisrčnimi besedami zahvalil kraljici za izredno čast, katero je izkazala letošnji velesejmski prireditvi s tem, da je blagovolila prisostvovati otvoritvi. S tem je pokazala svoje visoko zanimanje za naše kulturno in gospodarsko stremenje. Nj. Vel. je s svojim visokim posetom pokazala veliko zanimanje vsega kraljevskega doma za naš velesejem, kar vzbuja največje veselje in nade v še lepšo bodočnost.

Viharno pozdravljena od navzoče množice je Nj. Vel. kraljica stopila v avto ter se odpeljala na Bled.

* * *

OGROMEN OBISK VELESEJMA.

Kakor je letošnja prireditve preko-račila vsako naše pričakovanje, tako je bil tudi obisk te prireditve že prve tri dni naravnost ogromen. V nedeljo dopoldne je bil na val na sejmske blagajne tako močan, da je zmanjkalo listkov. Ako vpoštevamo, da je bila prireditve jedva otvorena in da so bili to trije zadnji dnevi v mesecu, potem pač smemo pričakovati, da bo zadnje dni, zlasti v nedeljo in na praznik v sredo obisk tak, kakor ga še nismo videli. Toda ni čuda, da je zanimanje za letošnjo prireditve tako živahno, saj je prireditve tako raznolika, da nudi prav vsakemu nekaj zanimivosti. Razstava naših mest, tujskoprometna razstava, obrtna in industrijska razstava, izložba novodobnega gospodinjstva, higijska razstava i. t. d. vse je organizirano tako marljivo, s tako ljubeznijo, da je razgled po posameznih paviljonih za vsakega pravi užitek. Slovenska mesta so razstavila predmete in dragocenosti, o katerih nima večina meščanov dotičnih mest najbrže niti pojma. Letošnja razstava je nudila prvič priliko, da se to pokaže. Je to v resnici prava tekma naših mest.

Vsem, ki si hočejo temeljito ogledati znamenitosti letošnje prireditve, priporočamo, da store to že med tednom, ker bo zadnje dni, zlasti v nedeljo, podeljek in torek v zvezi s kraljevim dnevi naval prav gotovo tako ogromen, da bo prehod skozi paviljone in dostop do posameznih izložb zelo težak!

OBRETNOST MERA V ROMUNIJ ZNIŽANA.

Romunski sindikat velebank je sklenil znižanje obrestne mere na 5% za vloge a vista in na 5.5% na vloge za vsaj tri mesečno odpoved. Bukareštanske velebanke imajo pripravljene za vsak slučaj velike zaloge gotovine in deviz. Romunska Narodna banka pa je izdala tudi posebne bone za banke, ki deponirajo pri nji gotovino in devize. Ti boni se glase na 60 dni ter se obrestujejo s 6%. V slučaju potrebe banke lahko diskontirajo te bone pri Narodni banki po 7%.

METLIŠKI IN ČRNOMELJSKI SREZ PRIKLJUČENA DRAVSKI, ČABARSKI SREZ PA SAVSKI BANOVINI.

Nj. Vel. kralj je podpisal 28. t. m. na Bledu zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja.

S tem zakonom so popravljene meje nekaterih banovin po izraženih in upravičenih željah posameznih krajev, ki so bile v skladu z gospodarskimi interesi in s potrebami čim lažjega prometa med kraji dotičnih banovin.

Glavne izpremembe so: Županjski, vukovarski in vinkovski srez so združeni v savsko banovino, mitroviški in šidski srez sta priključena dunavski banovini,

srez Črnomelj in Metlika pripadata k dravski banovini, srez Čabar pa je združen s savsko banovino;

sreza moraviški in travniški sta združena z drinsko banovino;

srez stolački in otok Korčula pripadata primorski banovini;

djakovski, podrimski in drveniški srez pripadejo k zetski banovini.

Razen tega so združene še nekatere občine s tistimi banovinami, s katerimi so v tesnejši geografski zvezi.

* * *

OBVEZNICE STABILIZACIJSKEGA POSOJILA.

Državna hipotekarna banka objavlja podpisnikom sedemodstotnega stabilizacijskega posojila v zlatu, da so prispele obveznice ter da bodo v toku tega tedna razdeljene vsem poverjenikom in bančnim zavodom, ki so prevzeli podpis. Podpisniki se morejo od 7. septembra dalje obrniti na bančne zavode, ozir poverjenike, kjer so izvršili podpis, v svrhu zamenjave začasnih obveznic za definitivne.

* * *

OGROMNE VSOTE ANGLEŠKEGA KAPITALA V INOZEMSTVU.

Kakor poroča londonski »Economist« so plasirane dolgoročno sledeče vsote angleškega kapitala v inozemstvu: v Indiji in angleških dominijonih minimalnih 1.918 milijonov funtov, v Ameriki, Argentini in Južni Ameriki 839 milj. v Evropi 382 milijonov in v drugih delih sveta 252 milijonov funtov sterlingov. Treba pa je pomisliti, da je večji del teh vrednot nabavljeno pod tečajem, ki je znatno višji od nominalne. Razlika med današnjo tečajno vrednostjo in nominalno znaša 300 milijonov funtov, izguba pa kakih 600 milijonov funtov.

* * *

NEMŠKA MESTA SO PREZADOLŽENA.

Predsednik Zveze nemških mest pravi v svojem poročilu, da imajo nemška mesta z več kot 25.000 prebivalci v l. 1931. deficit 15 milijard in 400 milijonov Din. K temu je treba še dodati kratkoročna posojila 45 velikih mest Nemčije v iznosu 14 milijard Din. Vzroki za tako prezadolženje so različni: neke občine so investirale velike vsote v industrijska podjetja, ki so sedaj nerentabilna; tej prezadolženosti pa gotovo največ pripomore določba, da morajo občine prispevati za brezposelne. Tako so znašali ti prispevki v razdobju od 31. marca 1929. do 1. aprila 1931. 8 milijard 800 milijonov Din.

Na drugi strani pa občine izdajajo velikanske vsote za svoje uradništvo, ki je ponekod kneževsko plačano. Tako znašajo n. pr. dohodki županov v nemških velemestih letno okroglo 1 milijon Din.

Regresna povračila za bolniške stroške zavarovanih obrtniških in trgovskih vajencev.

Zbornica za TOI v Ljubljani je opozorila Središnji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu na pretirane zahteve Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani v primerih regresnih povračil za bolniške stroške zavarovanih vajencev. Zaračunavanje pri regresnih zahtevah ni v skladu z dejanskimi izdatki, ki jih ima Okrožni urad v konkretnih primerih, niti je tako postopanje po mnenju zbornice v skladu z intencijami zakona samega.

Zakon o zavarovanju delavcev določa v § 11, da mora delodajalec, ki v določenem roku ne predloži prijave ali predloži neresnično prijavo, plačati uradu za zavarovanje delavcev prispevke, ki so dospel od dne, ko je nameščenec nastopil obrat do dne, ko se dejansko predloži prijavo, pravtako tudi denarne podpore in zdravilne stroške ter škodo, ki se je povzročila in stroške postopka.

Okrožni urad zaračunava pa v regresnih slučajih po gori navedenem štu stroške za lečenje z Din 12 za vsak bolezenski dan. Pri daljšem bolovanju se zgodi, da mora delodajalec za stroške lečenja povrniti uradu mnogo več, kakor pa, če bi se član lečil zasebno v privatni zdravniški negi. Tako zaračuna na primer Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani pri vajencu, ki je bil bolan od 15. aprila 1931. do 21. julija 1931. in je prejel skupno na hranarini Din 392, za stroške lečenja Din 1.176. Ako bi se ta vajenec enkrat na teden podal v zasebno ordinacijo, bi ga to z zdravili vred stalo prav gotovo največ Din 780.

Namen določila § 11. zakona o zavarovanju delavcev je evidentno le to, da plača delodajalec, ki je kršil določbe § 10. zakona samo efektivne stroške za lečenje nepravilno prijavljenega člana, ne da bi dal zakon okrožnemu uradu s predmetnim določilom tudi pravico, da dela z regresi posebne dobičke. Po gori navedenem primeru so efektivni stroški za lečenje vajenca mnogo nižji kot znaša regresno povračilo in je taka obremenitev delodajalca po zakonu neutemeljena in krivična ter more že itak obstoječe nerazpoloženje proti socialnim ustanovam samo še povečati.

Ker so bili izdani predpisi o regresnih stroških od Središnjega urada v Zagrebu, prosimo zbornico v svoji predstavi, da se nujno izdajo okrožnim uradom primerna navodila, da se že itak težka bremena regresov ublažijo na ta način, da bi se za lečenje računalo le efektivne stroške, oziroma, ako se to določi pavšalno, naj bi se računalo največ Din 6 za vsak bolezenski dan.

Ze ankete, ki so se vršile ob priliki priprav za revizijo zakona o zavarovanju delavcev, so bile soglasne s tem, da so določila § 11. preveč rigorozna. Zato ni utemeljeno, ako se ta stroga določila v praksi še poostrijo tako, da povzročajo baš najmanjšim in od krize najbolj prizadetim obratom bremena, ki morejo v konkretnih primerih resno ogroziti obstoj celega obrata.

Prepričani smo, da bo Središnji urad zbornični predstavi ugodil in da izda čimprej potrebna navodila Okrožnemu uradu v Ljubljani, po katerih se gornja neutemeljena praksa ublaži in spravi v sklad z duhom samega zakona o zavarovanju delavcev.

Trošarinski in taksni dohodi.

Finančno ministrstvo, oddelek za davke je izdelalo primerjalni pregled vseh vplačanih državnih trošarin za julij 1. 1931. Tako je bilo plačanih:

Za mesec julij 1931 je bilo plačane 57.991.041,73 Din trošarine, medtem ko je bilo v budžetu predvidenih za isti mesec 66.916.666,66 Din; plačanih je bilo torej manj 8.925.624,93 Din. V juliju 1930 je bilo plačanih 76.672.588,13 Din trošarin, razlika z letošnjim letom v istem mesecu znaša torej 18 milijonov 681.546,40 Din manj.

V prvih 4 mesecih letošnjega budžetnega leta smo plačali skupno 245 milijonov 715.350,04 Din trošarin, predvidenih je bilo za isto dobo 267 milijonov 666.666,64 Din, plačanih je bilo torej manj 21.951.316,66 Din. V istih 4 mesecih budžetnega leta 1930/31 je bilo plačanih 273.780.472,91 Din tako, da znaša razlika v primeru z budžetnim letom 1931/32 28.065.122,87 Din.

Skupna vsota vplačanih oblih taks v juliju 1931 znaša 77.501.678,62 Din, napram v budžetu predvidenih 78 milijonov 458.333,33 Din, lani je bilo v istem mesecu plačanih 81.912.657,13 Din oblih taks.

Vozarinskih taks je bilo plačanih v mesecu juliju 1931 25.554.154,67 Din, napram v budžetu predvidenih 25 milijonov 308.333,33 Din. Lani v istem mesecu je bilo plačanih 25.613.042,49 Din.

Oblih in vozarinskih taks je bilo v mesecu juliju tega leta plačanih skupno 103.055.833,28 Din, medtem ko jih je bilo v budžetu predvidenih 103 milijone 766.666,66, plačanih je bilo torej manj 710.833,38 Din.

Oblih in trošarinskih taks je bilo plačanih v juliju 1931 107.525.699,92 Din

tako, da znaša razlika za isti mesec 1. 1931 4.469.866,34 Din.

V štirih mesecih budžetnega leta 1931/32 je bilo plačanih oblih taks 291 milijonov 369.763,99 Din, v budžetu pa je bilo predvidenih 313.833,333 Din, v istem razdobju budžetnega leta 1930/31 je znašal skupen dohodek teh vplačil 307.986.439,99 Din.

Skupno je bilo vplačanih vseh vozarinskih taks v 4 mesecih 1931/32 budžetnega leta 102.303.443,04 Din, napram v budžetu predvidenih 101.233.333,32 Din. V štirih mesecih budžetnega leta 1930/31 je bilo plačanih vozarinskih taks za 102.340.573,44 Din.

Oblih in vozarinskih taks je bilo plačanih v prvih 4 mesecih budžetnega leta 1931/32 393.673.207,03 Din, napram v budžetu predvidenih 415.066.666,64 Din. Z ozirom na to je bilo manj plačanih 21.353.459,61 Din.

V štirih mesecih 1930-31 leta je bilo plačanih oblih in vozarinskih taks v skupnem iznosu Din 410.327.013,43, razlika torej znaša 16.653.806,40 Din.

Priporočila se

Gregorc & Ko.

Ljubljana

Veletrgovina špeterijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in špirita.

Telefon 22-46 Brzjaviti: Gregorc
Zahtevajte specialne ponudbe!

Znižanje poljedelske produkcije v Argentini.

Po natančnih podatkih argentinskega poljedelskega ministrstva je zmanjšanje z žitom obdelane zemlje letos v primeru z lanskim letom znatno večje, kot se je prvotno mislilo. Zmanjšanje znaša v celoti namreč okroglo 1 in pol milijona hektarjev, pri tem odpade samo na pšenico 1 in četrt milijona hektarjev, kar predstavlja eno petnajstino lanske leto s pšenico obdelane zemlje. Z ozirom na posamezne vrste žita znaša obdelana površina za pšenico 69 milijonov hektarjev, za laneno seme 3,3, za ovse 1,4, ječmen 0,6 in rž 0,5 milijonov hektarjev. Neznatno povečanje obdelane zemlje opazamo samo pri kulturi lanenih semen, ki predstavljajo edini argentinski produkt, čigar cene so še kolikor toliko zadovoljive. Kako velika je površina, ki

je obdelana s koruzo, še ni znano, toda jasno je že sedaj, da bo radi ogromne nadprodukcije v letošnjem letu tudi morala biti znatno zmanjšana.

Poleg gori navedenih podatkov je treba še upoštevati, da v mnogih pokrajinah Argentine veliko žita radi katastrofalnega padca cen sploh niso poželi ampak so ga dali živini za pašo.

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja lekarna
Dr. G. Piccoli
Ljubljana, Dunajska c. 6

Milijardni kredit Angliji.

Francosko-angleška kreditna pogajanja so se pretečeni petek proti večeru ugodno zaključila. Natančne modalitete tega dogovora bodo šele enkrat pozneje objavljene. Po dosedanjih uradnih poročilih gre za 80 milijonov funtov posojila, katerega polovico, torej 200 milijonov dolarjev bo dala Amerika in drugo polovico pa Francija. Obrestna mera bo znašala 4,25 odstotka. Ta ameriško-francoski kredit, ki znaša v našem denarju okroglo 22 milijard dinarjev, bo po mnenju finančnih strokovnjakov do cela zadostoval, da bo angleška valuta v vsakem slučaju stabilna. Važnost je polagati na to, da ne gre tu za posojilo, ampak za nekaj pomožni kredit, ki se ga Anglija lahko posluži v toliko, v ko-

likor bo to smatrala za potrebno. In samo v tej izmeri, namreč kolikor bo to pač Anglija res od tega kredita uporabila, bo plačala tudi obresti, ki so kot rečeno dogovorjene na 4 in 1/4 odstotka. Za dodelitev kredita se bo na predlog poročil iz Pariza plačala provizija 2 in tričetrt odstotka.

V Angliji se nadejajo, da bo novi kredit imel ugodne posledice za angleški denarni trg zlasti radi tega, ker bo dotok privatnega kapitala močnejši. S tem v zvezi bo pa tudi denar cenejši. Pripravljenost Francije in Amerike, da se pomaga iz stiske Angliji, ki se danes nahaja v zelo težki situaciji, bo vplivala pomirjevalno in oživljajoče tudi na mednarodne prilike sploh.

Mednarodni kartel cinka.

Ustanovitev odborov za izvedbo pogodbenih določil.

Pogodba o karteliranju internacionalne industrije cinka je bila te dni ratificirana in je stopila v veljavo retroaktivno od 1. avgusta 1931 naprej. Izvedba določil pogodbe je poverjena v glavnem dvema odboroma, ki sta bila baš v to svrhu ustanovljena. Takozvani glavni odbor nadzira in določa potrebne ukrepe predvsem kar tiče produkcijske politike, med tem ko se drugi odbor peča pred vsem s statističnimi podatki in z izvedbo produkcijske omejitve. V glavnem odboru sedi en Nemec, en Francoz, en Belgijec, en Kanadec in en Poljak. Prodajo cinkovih zalog regulira glavni odbor. Podjetja, ki so h kartelu pristopila, imajo letno produkcijsko kapaciteto 1,13 milijonov ton in predstavljajo s tem 97 odstotkov svetovne produkcije cinka. Zaloge so se v začetku druge polovice leta 1931 zmanjšale za 23.000 ton in znašajo sedaj še okrog 200.000 ton.

Do omenjenega kartela je prišlo predvsem zato, ker so cene cinku precej padle. V zvezi s splošnim padcem kovin je tudi cena surovemu cinku padla za promptno blago na 12 funtov glasom tečaja. Kartel pa hoče doseči stabilizacijo kurza na 14 do 15 funtov šterlingov za tono.

Brezposelnost tudi v Švici.

Dočim je stala Švica glasom statističnega mesečnika Société des Nations Bulletin mensuel de Statistique, Geneve, glede brezposelnosti v letu 1930 na 19. mestu med državami, glede katerih obstoji tozadevna statistika, in sicer s približno 8000 ljudmi (pred Jugoslavijo, ki izkazuje za isto leto 7000 brezposelnih), so poročila iz Švice za prvo polovico meseca avgusta t. l. že precej drugačna. Pred vsem se je pokazalo nazadovanje zaposlenja v švicarski urarski industriji, zaradi nazadovanja eksporta ur in vsled tega prisilno pojevanje produkcije v tej panogi, v kateri zavzema Švica že od 16. stoletja prvo mesto. (druge dežele industrije ur so: Anglija, Nemčija, Francija, Zedinjene države, tudi v bivši Avstriji so se izdelovale neke specialne ure). To nazadovanje v industriji ur je okrenilo pozornost gospodarskih in izvedbosposodarskih krogov na švicarski delavski trg, ki do najnovejšega ni ravno trpel pod depresijo svetovnega gospodarstva. Vzrok tej ugodni gospodarski situaciji v splošnem in na delavskem trgu v posebnem leži predvsem v okolščini, da Švica v svetovni vojni ne samo da ni bila angažirana, temveč da je za to deželo pomnila svetovna vojna naravnost sijajno konjunkturo; daljni vzrok ugodne gospodarske situacije imamo iskati v velikih zalozah kapitala, v relativni nepreobljudenosti, pred vsem pa v visoki aktiviteti plačilne bilance, ki je v prvi vrsti refleksi živahnega tujkega in tranzitnega prometa. Vse te okolščine tvorijo bazo za večjo resistenco proti gospodarskim pretresljam.

Ali navzlic tem ugodnim premisam se Švica tudi ne more odtegniti posledicam absolutne prepletenosti svetovnega gospodarstva.

Ta preletenost svetovnega gospodarstva se kaže v tem, da svetovni trg vsled zmanjšane kupovalne zmoglosti ni v isti meri kakor prej sprejemljiv za švicarske industrijske proizvode v obče in za ure posebej. (Predmeti švicarske industrije so pred vsem; bombaževinsko, volneno in svileni blago, kovinski izdelki, stroji, ure, barve, kemikalije, kondenzirano mleko, čokolada, papir, leseno blago i. t. d.)

Predvsem se je to nazadovanje eksporta in s tem zvezana manjša zaposelnost pokazalo v prvovrstnih švicarskih eksportnih industrijah, namreč v tekstilni, v urarski in strojni industriji.

Dočim je nezaposelnost v teh treh industrijah leta 1929. znašala skupno okoli 1100, je poskočila do konca junija t. l. nad 8000.

V primeru z Unijo, Nemčijo, Anglijo, Sovjetsko Rusijo, Italijo, Poljsko in Avstrijo je ta številka seveda zelo nizka, vendar se mora pomisliti, da je kontingent delavcev v Švici tudi majhen.

V drugih delavskih panogah brezposelnost ni tako hudo narastla, kakor pred vsem v urarski in strojni industriji, vendar pa doseže konec junija t. l. približno 15.000 (nasproti 8000 brezposelnimi l. 1929.)

K temu še pristopi v letu 1931. število deloma zaposlenih, katero znaša 34000 (nasproti 16600 deloma zaposlenim v letu 1930.). Vodeči gospodarski in vladni krogi se dobro zavedajo te situacije in iščejo pomoči v oddaji zasilnih del (kar se sploh priporoča kot eno najvažnejših in najuspešnejših sredstev za pobijanje brezposelnosti).

Predvsem pa se je Švica skušala hitro preorientirati v pogledu prilagoditve nivoju svetovnih cen. To se pravi, da je Švicarska eksportna industrija primorana, da sploh kaj prodaja, pod pritiskom splošne svetovnogospodarske krize znižati cene svojih prodajnih predmetov, po načelu, bolj nekaj in vsaj z malim dobičkom prodati, kakor pa čakati na nesigurno zboljšanje konjunktura...

Zacherlin

mrčesni prašek v originalnih steklenicah in škatlicah uniči ves mrčes. Dobiva se povsod. — „Zacherlin“, Ljubljana, Beethovnova ulica šte. 16!

Po svetu

Alpine Montan poroča, da vsled vsaj deloma dotekajočih novih naročil zaenkrat ne bo ustavila dela na Erzbergu in v Donawitzu.

Produkcija sladkorja in piva v Ogrski je v pretekli kampanji močno padla, prva za 114.000 met. stotov na 2.104.000, druga za celih 150.000 hektolitrov na 268.000 hl. Eksport sladkorja je padel od 1.150.000 stotov na 700.000 stotov, torej za 40 odstotkov.

Kanadska obrestna mera je bila zvišana od 6 na 7 odstotkov. Zviševanje obrestne mere je sedaj kar na dnevnem redu.

Naročila pri ameriški U. S. Steel Corp. so v juliju zopet močno padla; že na koncu junija so bila za 653.000 ton manjša kot na koncu januarja in za 778.000 ton ali 18% manjša kot v juniju 1929.

Pogajanja o mednarodnem premogovnem dogovoru se bodo morda vršila v kratkem v Parizu; tam se nahajajo sedaj zastopniki nemškega premogovnega sindikata.

Philips obratovanje neprestano krči; še v novembru 1929 je bilo v njegovem holandskem podjetju zaposlenih 23.000 delavcev, sedaj jih je še 13.000. V inozemskih tovarnah Philipsovega koncerna je zaposlenih sedaj 17.000 delavcev.

Od ogrskega posojila v znesku 5 milijonov funtov, ki je bilo sklenjeno v Parizu, je prevzela Francija 2.500.000 funtov, Italija 500.000, Švica in Holandska po 600.000, ostalo pa ogrski bančni zavodi.

Zlate zaloge Francoske banke se bližajo 59 milijardam frankov.

Več ameriških podjetij linoleja se je vsled rastoče evropske konkurence združilo v eno največjih podjetij ameriške linolejske industrije.

Trgovska bilanca Nemčije izkazuje v juliju 562 milijonov mark uvoza in 792 milijonov mark izvoza.

Glede konference srebra izjavlja Washington, da je za U. S. A. bolje, če ne prevzamejo inicijative. Vse vprašanje visi zopet v zraku.

Obtok bankovcev v Nemčiji je v znesku 4240 milijonov mark krit zopet s 40 odstotki, kar je zakonito določeni minimalni znesek kritja.

Obnova češkoslovaškega bakrenega kartela je padla v vodo in imajo posamezne tovarne prosto roko.

Na svetovnem trgu dušika se pripravlja hud konkurenčni boj med čilskim solitrom in producenti sintetičnega dušika.

Svetovna produkcija svinca je znašala v juliju 134.000 ton proti 151.000 tonam v lanskem juliju.

Avstrijska in nemška industrija alpeke sta sklenili kartelni dogovor. Avstrija in Nemčija krijeta 85 odstotkov svetovne porabe.

Ameriška industrija trgovskih in pisarniških strojev zaznamuje letni promet 350 milijonov dolarjev. Eksport se je dvignil od 34 mil. dolarjev v letu 1925 na 54 milijonov v letu 1929, je padel v letu 1930 na 42 milijonov in letos v prvem polletju zopet za 50 odstotkov.

Eksport sladja iz Češkoslovaške je bil v pretekli kampanji vsled carinskega zvišanja v Nemčiji reducirana na minimum in ga bo carinsko zvišanje v Avstriji še bolj znižalo.

Obtok bankovcev v Avstriji je v znesku 1064 milijonov šilingov krit z dobitimi 43 odstotki.

Večje množine ruskega bakra hoče po dunajskih poročilih prodati Rusija na evropskih trgih.

Avstrijski mlini so bili v juliju bolj zaposleni kot lani; v avgustu je zaposlenost nekoliko ponehala.

Romunsko petrolejsko podjetje Steana Romana, ki se nahaja v lasti romunskih velebank, hoče država kupiti, da prisloži bankam na pomoč.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snati ob-

leke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete, Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Plačilna bilanca Jugoslavije.

Zadnjič smo poročali, da je izdalo Društvo narodov drugi zvezek spomenice o mednarodni produkciji in mednarodni trgovini. — Zvezek obravnava plačilne bilance 29 držav za leta 1927 do 1929. Spomenica razlikuje prometne vrednote in glavnično gibanje. Glavne vrste vrednot, iz katerih se sestavlja mednarodni promet, so sledeče: 1. blago; 2. zlato v novcih in v palicah; 3. obresti in dividende; 4. razni drugi dohodki in izdatki, kot n. pr. morská voz-nina in drugi transportni stroški, zavarovalne premije, poštne, brzojavne in telefonske pristojbine, pošiljatve izse-ljencev, izdatki turisticke (v širšem smi-slu), izdatki diplomatskih in drugih za-stopstev v inozemstvu, itd. Mednarodno glavnično gibanje se deli v dolgoročne in kratkoročne operacije. K dolgoroč-nim spadajo plačila državnih in drugih javnih dolgov, nakup in prodaja imobi-lij, nove glavnične emisije in druge dol-goročne naložbe denarnih sredstev. — Kratkoročne operacije so spremembe v stanju tekočih dolgov in zahteve iste vr-ste. — V svrhu primerjanja navaja spo-menica tudi glavne podatke za l. 1926.

Za Jugoslavijo so aktivne prometne vrednote za leto 1926 izračunane v bla-gu z 8025 milijoni dinarjev, pasivne vrednote z 8769 milijoni, tako da pre-ostane pasivni saldo 744 milijonov di-narjev; v zlatu so zaznamovana samo pasiva 8 milj. Din, v obrestih in divi-dendah 3 milj. aktiv in 905 milj. pasiv, v »razno« (št. 4) 2800 milj. aktiv in 1599 milj. pasiv. Skupno se zaključí l. 1926 glede prometnih vrednot z akti-vi v znesku 10.828 milj. Din in s pasivi v znesku 11.281 milj., tako da preosta-ne pasivni saldo 453 milj. Din.

Za leto 1927 so podatki sledeči: blago aktiva 6578 milijonov, pasiva 8314 milj.; zlato pasiva 8 milj.; obresti in dividen-de aktiva 8 milij., pasiva 1145 milj.; »razno« aktiva 2923, pasiva 1302 milj. Din; skupaj aktiva 9509 milj., pasiva 10.829 milj. pasivni saldo 1320 miljo-nov dinarjev.

Leto 1928: Blago aktiva 6638 milj., pasiva 8818 milj.; zlato pasiva 4 milj.; obresti in dividende aktiva 2, pasiva 1166 milj.; »razno« aktiva 4741, pasiva 944 milj.; skupaj aktiva 9381 milj., pa-siva 10.932 milj., pasivni saldo 1551 mi-lijonov dinarjev.

Leto 1929: Blago aktiva 8159 milijo-nov, pasiva 8690 milijonov; zlato pasiva 5 milijonov; obresti in dividende aktiva 2 milj., pasiva 1269 milijonov; »razno« aktiva 3466 milijonov, pasiva 939; sku-paj aktiva 11.627 milj., pasiva 10.903 milijone, aktivni saldo 724 milijonov di-narjev.

Ce računamo aktiva in pasiva pro-metnih vrednot za vsa štiri leta 1926/29 skupaj, preostane pasivni saldo 2600 mi-lijonov dinarjev.

Glede glavničnega gibanja podaja spomenica sledeče številke:

Leto 1926: kratkoročne operacije akti-va 759 milijonov Din, pasiva 461 milio-nov; dolgoročne 660 in 450 milijonov.

Leto 1927: kratkoročne operacije akti-va 1959 milijonov, pasiva 520 milijo-nov; dolgoročne operacije 416 in 753 milijonov.

Leto 1928: kratkoročne operacije akti-va 1369 milijonov, pasiva 283 milijo-nov; dolgoročne operacije aktiva 723, pasiva 321 milijonov Din.

Leto 1929: kratkoročne operacije akti-va 1906 milijonov, pasiva 1078 milijo-nov; dolgoročne operacije 100 in 1290 milijonov dinarjev.

Ce računamo prometne vrednote in glavnično gibanje skupaj, dobimo za l. 1926 12.247 milijonov Din aktiv in za 12.192 milijonov pasiv, torej aktivni sal-do 55 milijonov Din.

L. 1927: aktiva 11.883 milijonov, pasi-va 12.053 milijonov, pasivni saldo 170 milijonov Din.

L. 1928: aktiva 11.473 milijonov, pasi-va 11.563 milijonov, pasivni saldo 90 milijonov Din.

L. 1929: aktiva 13.633 milijonov, pasi-va 13.371 milijonov, aktivni saldo 262 milijonov Din.

V vseh štirih letih 1926/29 znaša akti-vni saldo 317 milijonov Din, pasivni 260 milijonov, iz česar rezultira za vso dobo aktivni saldo 57 milijonov Din.

Kakor vidimo, je bila glede prometnih vrednot in glavničnega gibanja naša plačilna bilanca v letih 1926 do 1929 popolnoma v ravnovesju, če vzamemo vso dobo kot celoto.

Glede uvoza in izvoza beremo sle-deče:

Izvoz leta 1926: 7818 milijonov Din, vrednotne korekture 157, nezacarinjeno 50 milijonov; leta 1927: 6400, 128, 50; leta 1928: 6.445, 129, 64; leta 1929: 7922, 158, 179 milijonov Din.

Uvoz leta 1926: 7624 milijonov Din, vrednotne korekture 381 milijonov Din, stvarne dobave iz reparacij 589 milijo-nov, nezacarinjeno 175 milijonov; leta 1927: 7278, 364, 557, 175; leta 1928: 7831, 391, 400, 196; leta 1929: 7590, 228, 682, 190. Vidimo, da korekture, repara-cijske dobave in nezacarinjeno dobiva-nje ali odposiljanje blaga pasivno po-stavko trajno bolj večajo kot aktivno stran.

Med obrestmi, ki gredo v inozemstvo, so mišljene obresti državnih dolgov, ob-veznosti Državne Hipotekarne banke ter monopolne uprave, dalje obresti mestnih posojil itd.; tudi zasebno zadol-ženje pride v poštev. Leta 1926 je bilo plačanih od države, avtonomnih korp-o-racij itd. 332 milijonov Din obresti in zraven še 573 milijonov Din dividend; za leto 1927 beremo 484 in 661 milio-nov dinarjev, leta 1928 533 in 633 mi-lionov, leta 1929 pa 610 in 659 milijonov dinarjev.

Zelo zanimive so številke glede izse-ljencev, turistov in inozemskih zastop-nikov. Pošiljatve izseljencev so znašale leta 1926 751 milijonov Din, katerim nasproti je samo 120 milijonov izdat-kov; leta 1927 je bilo razmerje 780 : 118, leta 1928 ca. 800 : 212, leta 1929 966 : 200. Ta postavka v naši plačilni bilanci je torej visoko aktivna. V turi-stičnem prometu so znašali dohodki l. 1926 338 milijonov Din, izdatki 511 mi-lionov, leta 1927 je bilo razmerje 427 : 454, leta 1928 361 : 344, leta 1929 400 : 343. — Do-hodki in izdatki iz naslova inozemskega zastopstva se gibljejo na obeh straneh med 160 in 190 milijoni, tako da rezultirajo le majhni saldi.

Upoštevajoč še druge postavke (po-šta, brzojav, telefon, zavarovalne pre-mije itd.), vidimo, da h gori omenjeni majhni aktivnosti naše plačilne bilance največ pripomorejo prometne vrednote iz skupine 4 (razni drugi dohodki in izdatki) ter kratkoročno glavnično gi-banje; obe ti postavki kažeta odločno prevladovanje aktiv. Posebno značilno je, da kažejo kratkoročne operacije ta-ko močno aktivnost, čeprav je ta aktiv-nost v zadnjih letih od leta do leta manjša (leta 1926 aktivnost 298 milio-nov Din, leta 1927 1439 milijonov, leta 1928 1086 milijonov, leta 1929 828 mi-lionov). Pri dolgoročnih operacijah za-znamuje leto 1929 močno pasivnost.

V bodočih letih se bodo izvršile spre-membe kvečjemu v toliko, da se bo javna in zasebna poraba inozemskega kapitala pomnožila. Vobče bo pa polo-žaj ostal tak, kot se je v zadnjih letih razvil.

Vpisale so se izpremembe in do-datki pri nastopnih firmah:

Sedež: Slovenjgradec.
Besedilo: Franjo Cajnko.

Obratni predmet: Trgovina z vinom se spremeni v: Veletrgovina z vinom, sadjem in deželnimi pridelki.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 7. avgusta 1931.

Izbrisala se je nastopna firma:

Sedež: Šoštanj.
Besedilo: Pukl & Verce, družba z o. z.

Firma se je izbrisala na predlog Pukl Filipa in Verce Ivana.

Obratni predmet: Trgovina z lesom, vinom, deželnimi pridelki in proizvaj-a-nje apna in trgovina z istim.

Kot shranitelj knjig in listin tvrdke je g. Pukl Filip, trgovec v Celju.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I., dne 31. avgusta 1931.

Kako se plačujejo fak-ture v britanski Južni Afriki?

Naš konzulat v Johannesburgu poroča:

V prekomorskih transakcijah, kar ve-lja tudi za južno afriško Unijo, se obi-čajno prakticira plačilo po ugotovitvi, namreč ali kasa plačilo s predložitvijo dokumentov, da je blago bilo odposla-no ali z akceptom 30, 60 ali 90 dni; ta zadnji način se najbolj prakticira. Kasa plačilo s predložitvijo dokumentov ne sledi vedno direktno s strani kupea, temveč ta pooblasti svojega zaupnika (shippera, Einkaufshaus) v Evropi, da plača za njega. To je najenostavnejši način in odgovarja akreditivu, samo da je mesto banke »Einkaufshaus«, ki iz-vršuje posle. V Jugoslaviji nimamo ta-kih »Einkaufshaus«, ker izvršujejo te posle banke do gotove mere. Pač pa jih je polno v Londonu in Hamburgu in oni opravljajo posel, ki ga jim na-roči njih pooblastitelj, t. j. v konkret-nem primeru afrikanški kupec.

Plačilo 30, 60, 90 dni se izvršuje na isti način. Prodajalec dobi takoj proti-vrednost fakturnega iznosa, a obračun med shipperom in kupcem sledi 30, 60 ali 90 dni kasneje. Afrikanški kupec zahteva plačilo takoj po ukrepanju, toda predno dospe blago, traja 2—3 mesece. Z ozirom na to dovoljujejo shipperi to dobo za plačilo svojih terjatev. Zavisí torej edino od shippera, ako so pogoji poznejšega plačila za njega sprejemlji-vi ali ne, prodajalca to nič ne briga.

Pač pa lahko dovoli prodajalec kup-cu olajšave, seveda da pri tem nosi ri-ziko sam, medtem ko nosi riziko v pr-vem slučaju shipper, ki zahteva zato provizijo, imenovano »delcredere«, ka-tero zahtevajo tudi banke v sličnem slučaju. Gre samo za to, ali kupcu kon-venira kupiti blago s kasa plačilom ali ne. Razlika je namreč ta:

Pri kasa plačilu mora kupec položiti denar pri kaki tamošnji banki, ki ga akreditira na banko v Evropi z vinku-lacijo, da ga je izplačati pri položitvi dokumentov. V tem slučaju mora kupec plačati samo 1/2% kot odškodnino za manipulacijo z dokumenti. Pri pla-čilu po toliko dneh potom shippera ni potreben denar, pač pa shipper sam določa ali mu je nalogodajalec dober ali ne. On prevzame ves riziko, zato pa računa za komisijo 1—2 1/2%, dalje 2—2 1/2% delcredere, zgubo na obrestih in obresti na 30—90 dni mora tudi kupec sam nositi. Z ozirom na to vidimo, da je razlika od kasa plačila ta, da se blago podraži za kakih 6—8%.

Popolnoma drugače seveda je, če prodajalec dovoli kupcu odlog plačila za par mesecev, ne da bi pri tem rač-unal obresti. Tako ugodnost pa obi-čajno uživajo le one firme, o katerih solventnosti ni nikakega dvoma. V tem primeru se dopušča blago in istočasno trata na akcept. Menica dospe prej ne-go blago, kupec menico akceptira in jo vrne prodajalcu, ki jo nato eskontira. Za primer, da bi kupec menice ne ho-tel akceptirati, ima prodajalec še vedno čas, da blago na poti zaustavi. Seveda, da je vse odvisno od tega, ali bo kupec še po 30—90 dneh solventen za akceptirano vsoto. Treba pa je pripom-niti, da stroški eskonta gredo na bre-me akceptanta ter da se izvršuje es-kont »a forfait«.

Ljubljanska borza

Tečaj 31. avgusta 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2284.75	2291.59
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	790.26	792.62
Budimpešta 100 peng	—	—
Curib 100 fr.	1102.95	1106.25
Dunaj 100 šilingov	796.32	798.72
London 1 funt	275.46	276.28
Newyork 100 dolarjev	5655.38	5672.38
Pariz 100 fr.	222.19	222.85
Praga 100 kron	167.75	168.25
Trst 100 lir	296.35	297.25

Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

več vrst žganja, moko

ter deželne pridelke —

kakor tudi raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za dišave

z električnim obratom

Telefon 26-66

XV. Mednarodna konferenca dela.

(Konec.)

Z ozirom na dejstvo, da je bila kon-vencija l. 1930. odbita, kakor tudi z oži-rom na to, da je tudi letos obstojala ne-izvestnost v tem, ali bo pri končnem glasovanju dobila potreben kvorum, zato je razvil g. dr. Thomas živahno agitacijo zlasti pri delegatih Južne Afrike. Uspeh je bil ta, da je za konvencijo glasovalo 81 predstavnikov (vladni in delavski), a proti 2 predstavnika, dočim so se ostali abstinirali! Med vladnimi predstavniki, ki so glasovali za konvencijo, so bili tu-di jugoslovanski, med tem ko so se ro-munski abstinirali.

Četudi ni uspela akcija držav male proizvodnje rujavega premoga, koje na-men je bil, da se izvzamejo njih premo-gokopi od skrajšanja delovnega časa, se je vendar doseglo to, da so se na medna-rodnem forumu iznesli razlogi, ki bi do-puščali v smislu čl. 405 mirovne pogod-be izjemno tretiranje teh držav ter da so tako tretiranje zahtevali ne samo delo-dajalski delegati, temveč tudi delegati teh držav. S tem je podan vladam teh držav razlog in opravičilo, da ne ratifi-cirajo te nove konvencije. Po dobljenih utisih ne bo niti ena izmed držav male proizvodnje rujavega premoga ratificira-la konvencije in vprašanje sploh je, ali in kdaj bodo države velikih proizvajal-cev ratificirale novo konvencijo.

Razen vprašanja delovnega časa v pre-mogokopih je bilo na dnevnem redu XV. Mednarodne konference dela tudi vprašanje o nočnem delu žensk ter o starosti za zaposlitev otrok v neindustrijskih pod-jetjih. Vprašanje o nočnem delu žensk je prav za prav obstojalo v delni reviziji washingtonske konvencije o nočnem de-lu žensk. Z ozirom na to, da je bila to prva konvencija, koje revizija je prišla pred konferenco dela, se je ob tej priliki najprej razpravljalo o pravni strani re-vizije sploh. V tem pogledu je stal MUD na stališču, da je mogoče problem revi-zije rešiti na ta način, da se sprejme nov načrt konvencije. V tem primeru bi ob-stojali dve konvenciji o tem predmetu in sicer ona, katera je bila sprejeta v Wa-shingtonu l. 1919, in nova revidirana kon-vencija. Ta zadnja konvencija ne bi sto-pila v veljavo avtomatičnim potom in oni člani, ki so ratificirali staro konven-cijo, bi ne bili primorani sprejeti teh novih odredb. To je nov pravni akt, ki bi se po čl. 405 versailleske pogodbe mo-ral predložiti pristojnim oblastem vsake-ga člana v svrhu ratifikacije ali ne. Stara konvencija ostane v veljavi v državah, ki so jo ratificirale in tudi one države, ki jo še niso, lahko to še vedno store. Z ozirom na to, da si obe konvenciji ne nasprotujeta, je možno, da države rati-ficirajo obe ter da postanejo vezane na določbe obeh. Ker pa je poteklo od dne-va uveljavitve stare konvencije že 10 let, je možno to odpovedati v smislu čl. 13 v roku enega leta.

Ker niso vsi delegati bili enakega mnenja v pogledu razložene pravne strani revizije, zato se bo Svet še enkrat kritično baval z inenji teh delegatov.

Delna revizija te konvencije se je na-našala na to, da se izvzamejo iz prepo-

vedi nočnega dela one ženske, ki nadzorujejo ali upravljajo podjetja ali vsaj del podjetja, tako da normalno ne sodelujejo v fizičnem delu. Med tem ko so zastopniki delodajalcev soglasno bili za to spremembo, so bili delegati delavcev odločno proti. Po amandmanu te spremembe v tem smislu, da se ta nanaša na osebe, katere zavzemajo odgovorno upraviteljsko mesto, je bila sprejeta tako v komisiji kakor tudi na konferenci.

Druga točka revizije te konvencije se nanaša na definicijo besede »noč«, po kateri je možno čas med 11. in 6. uro pod gotovimi pogoji uporabiti za čas med 10. in 5. uro; tudi ta sprememba je bila sprejeta tako v komisiji, kakor tudi na konferenci.

Ker sta bili obe spremembi uvrščeni v nov načrt konvencije, je bil načrt predložen konferenci na glasovanje; glasovalo je 74 za in 40 proti; ker torej načrt ni dobil dvotretjinske večine, katere znaša 76, se je smatralo, da ni bil sprejet.

Tretje vprašanje se je nanašalo na starost, v kateri je možna zaposlitev otrok v neindustrijskih podjetjih. Ker predvideva pravilnik organizacije dela za vsako konvencijo po eno diskusijo na dve leti in ker je bilo vprašanje prvič na dnevnem redu, zato je komisija gledala, da pride v poedinih točkah do gotovih sklepov, na katere bi se interpellant MUD mogel sklicevati. Komisija je konvencijo sprejela.

Poročilo MUD se v ostalem nanaša na to, na kar naj se konvencija nanaša: na vprašanje, ali naj se določi minimum starosti, ki naj znaša 14 let; na repertusije, ki bi jih konvencij imela na pouk in na lahko delo otrok in končno na izjeme za gotove poklice, države in gotove metode.

Razen delavskega delegata Indije, ki je, kakor je to tudi storil delodajalski delegat Indije, sprožil, ob vprašanju overovitve polnomoci njegovega eksperta belega plemena, politično vprašanje Indije in njene delavske administracije, so se vsi ostali člani komisije bavili s poednimi nacionalnimi vprašanji poročila MUD.

Zboljšanje zunanosti kavne kvalitete. Po dveletnem delu je kmetijski urad v Sao Paulo (Brazilija) našel nov način, kako se manjvredne kavne vrste na-

pravijo okusnejše, s čimer se dajo doseči za 30 do 50 odstotkov boljše cene. Ker je v Braziliji v zalogi zlasti mnogo cenjenih kavni vrst iz prejšnjih let, je novi proces seveda zelo velikega pomena. Kolumbijski delegati na kavni konferenci so izjavili svojo bojazn, da bi mogla na ta način postati brazilska kava enakovredna kolumbijski.

Tako so predstavniki delodajalcev predlagali, da se delovni čas na otroke pod 18. leti sploh ne omejuje na šest ur dnevno, ker tukaj ne gre za delovni čas, pač pa o letih za zaposlitev otrok. Ta predlog je bil sprejet tako, kakor tudi naslednji predlog delodajalcev, na podlagi katerega naj se v vprašalno polje uvrsti vprašanje: ali naj se izvzamejo iz konvencije tudi ona podjetja oz. zavodi, v katerih delajo samo družinski člani. Nasprotno pa je propadel predlog španske vladne delegacije naj se omeji delovni čas otrok v cerkvi, četudi je ta predlog v toliko upravičen, ker se na ta način čisto ovirajo otroci, da ne morejo posecati šole.

Konferenca je končno s 101 glasom sklenila, da se vprašanje starosti, v kateri naj se otroci pripuščajo na delo v industrijskih podjetjih, postavi na dnevni red bodočega zasedanja Mednarodne konference dela.

Izmed ostalih vprašanj, ki so bila na dnevnem redu XI. Mednarodne konference dela, je bilo dosti velike važnosti vprašanje ratifikacije onega amandmana čl. 393. Versailleske pogodbe, katerega je sprejela že konferenca l. 1922. Po tem amandmanu bi se moralo število članov Sveta MUD povečati od 24 na 32, izmed katerih bi bilo 16 vladnih (mesto dosedanjih 12), 8 delodajalcev (mesto 6), in 8 delavcev (mesto 6), ker je bilo predhodno sklenjeno, da bo od 16 vladnih delegatov 6 zastopalo prekooceanske države. Delegati in eksperti zlasti teh poslednjih so ob tej priliki pokrenili močno akcijo z namenom, doseči ratifikacijo omenjenega amandmana. Ta akcija je prišla do vidnega izraza v resoluciji kitalskega vladnega delegata, v kateri se pritožuje, da se v teh devetih letih še vedno ni ratificiral ta na prekooceanske države tako važen amandman. Toda za to splošno in kakor izgleda upravičeno kritiko so skrite sledeče težkoče: največjo oviro za povečanje Sveta

tvori Italija, koje ratifikacija pa je kot člana Sveta brezpogojno potrebna. Italijani pa med tem ugotavljajo, da bodo ratificirali amandman takoj, ko bo delavska grupa II. internacionale, kot glavni predstavnik delavcev v Mednarodni organizaciji dela, umaknila svoj protest in bojkot proti fašističnemu delavskemu delegatu. Ta grupa res onemogoča italijanskemu delavskemu delegatu, da bi v MOD sodeloval na isti osnovi kot ostali delavski delegati. Razen tega pa še inscenirajo predstavnik II. internacionale že leta in leta protest proti fašističnemu režimu s tem, da vlagajo pritožbe na komisijo za overovljene polnomocij in ker večina v komisiji ta protest odbija, zato delavski delegat komisije priključuje svoje poročilo kot manjšina, katero poročilo se objavlja ter razen tega ima še pred konferenco samo velik protifašistični govor, s katerim izživa k obrambi vladnega in delavskega delegata Italije.

V prvih letih, ko se fašistični režim še ni ustalil v Italiji, so ti govori izzvali gotov interes v vrstah članov delegacije, toda tekom let je ta interes prenehal. Da celo več, so gotovi delegati, ki so že nejevoljni radi takega zadržanja delavske grupe, ker se na ta način onemogočuje razširjenje Sveta ter intenzivnejšega sodelovanja prekooceanskih in drugih v Sveta zastopanih držav.

Vprašanje, ki interesira vse člane Mednarodne organizacije dela in s katerim se je borila posebna komisija, se je nanašalo na uveljavljanje ratificiranih konvencij v poedinih državah. V smislu čl. 408. Versailleske pogodbe morajo dotične države predložiti poročila o uporabi teh konvencij. Po že ustaljeni proceduri proučujejo eksperti ta poročila in referirajo o njih Svetu, Svet potem predloži referat konferenci, ki jih sprejme, potem ko je že posebna komisija konference ustavila svoje pripombe. Te pripombe so pokazale tudi to pot, da je potrebna večja opreznost v pogledu ratifikacije konvencij, ker se je ugotovilo, da poedine države te konvencije ratificirajo, toda jih ne uporabljajo ter tako škodujejo ugledu Organizacije dela. Komisija je nadalje ugotovila samovoljnost nekterih držav v pogledu tolmačenja poedinih držav v pogledu tolmačenja poedinih konvencij, nedostatna ali ne-

popolna poročila in končno potrebo po ugotovitvi vzrokov, zakaj se poedine konvencije ne uporabljajo v kolonijah. Konferenca je priznala upravičenost pripomb komisije in enoglasno usvojila njeno poročilo.

Posebna komisija konference se je bavila s pravilnikom organizacije; predložila je manjše izpremembe, tičeče se imenovanja namestnikov delegatov in ekspertov in določila kot dolžnost Sveta, da se zanima za vprašanje neuradnih jezikov in za vprašanje komisij na mednarodnih konferencah dela. Poročilo komisije za pravilnik je sprejela XV. konferenca soglasno.

Končno je ta konferenca sprejela poleg drugih neznatnih predlogov tudi resolucijo japonskega vladnega delegata, da naj se MUD še nadalje bavi z vprašanjem brezposelnosti.

Dobava prodaja

Dobave: Direkcija državne železare v Vrešju sprejema do 2. septembra t. l. ponudbe za dobavo svinjske masti in do 9. septembra t. l. za dobavo gumijevih plošč in klingerita. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 7. septembra t. l. ponudbe za dobavo svetlopisnega papirja ter osi in skledic za ležaje, do 14. septembra t. l. pa za dobavo risalnega orodja ter brezšivnih vodovodnih cevi. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.

Tržna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 21. avgusta t. l. je bilo pripeljanih 168 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari Din 60—80, 7—9 tednov Din 90—130, 3—4 mesece stari Din 150—200, 5—7 mesecev Din 350—400, 8—10 mesecev Din 420—500, 1 leto stari Din 560—700, 1 kg žive teže Din 6—8, 1 kg mrtve teže Din 9—11. Prodanih je bilo 69 svinj.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.

Grosuplje pri Ljubljani

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim tiro od glav. kolodvora Carinske skladišča. Mesne trošarine prosto skladišča. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z o. z.
Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

Papirografija

družba z o. z.

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 10

Telefon interurban št. 2747

En gros prodaja papirja!

Konkurenčne tvorniške cene!

Stalna zaloga papirja vseh vrst!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in ručninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci! Naročajte blago pri trdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“.

GARAGE
AUTO — MOTO

Mehanična delavnica, bencin, olje, pnevmatika ter vsa v stroko spadajoča dela

IVAN KOPAČ
LJUBLJANA

BLEIWEISOVA C. 52
TELEFON ŠT. 27-75

Trgovci, čitajte
Trgovski list!